

ประเทศตลาดเกิดใหม่ ยังน่าสนใจอยู่หรือไม่ (2)

จารุพัฒน์ พานิชยิ่ง

ผู้อำนวยการฝ่ายรับประกันการส่งออก

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (EXIM BANK)

jarupatp@exim.go.th

สวัสดีครับ ผมคิดว่าทุกท่านคงมีความสุขสนุกสนานกับวันหยุดเทศกาลสงกรานต์ที่ผ่านมาจนครบ กลับมาทำงานกันแล้ว พร้อมกับมีงานแสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศรอท่านอยู่อีกหลายงาน ท่านสามารถออกงานเหล่านี้และพบปะกับผู้ซื้อผู้ขายสินค้าและเตรียมตัวทำธุรกิจระหว่างประเทศในช่วงครึ่งหลังของปีได้อย่างต่อเนื่องครับ

ฉบับที่แล้ว ผมบอกว่าจะเจาะประเทศตลาดเกิดใหม่ที่อาจได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจในเชิงลบให้ท่านทราบ แต่ก่อนอื่นเรามาทบทวนว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจจะอะไรบ้างที่ส่งผลให้ประเทศตลาดเกิดใหม่มีปัญหา ซึ่งโดยสรุปคือการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด การถือครองตราสารหนี้และพันธบัตรรัฐบาลโดยชาวต่างชาติเป็นสัดส่วนสูง ทุนสำรองระหว่างประเทศที่มีอยู่เทียบกับหนี้ต่างประเทศระยะสั้นมีไม่เพียงพอหรือไม่อยู่ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งควรจะอย่างน้อย 3 เดือน และอัตราเงินเฟ้อที่สูง ปัญหาต่างๆ เหล่านี้อาจจะเกิดขึ้นพร้อมกันหลายๆ ปัญหา ซึ่งจะยิ่งทำให้เศรษฐกิจเปราะบางอย่างรวดเร็วและได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกมากขึ้น เช่น ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ตกต่ำ การชะลอตัวของประเทศคู่ค้ารายใหญ่ รวมทั้งมีโอกาสที่จะได้รับผลกระทบจากการลดทอนมาตรการ QE ของสหรัฐฯ ที่คาดว่าจะสิ้นสุดในเดือนตุลาคมที่จะถึงนี้

ผมขอเริ่มต้นจากจีน ซึ่งเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นที่สองรองจากสหรัฐฯ และเป็นผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายสำคัญที่สุด การชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนเพียงเล็กน้อยในปีที่ผ่านมาจนถึงปีนี้ จากนโยบายรักษาเสถียรภาพทางการเงินการคลังที่เข้มงวดมากขึ้นและความเสี่ยงที่มีอยู่ในระบบสถาบันการเงินของจีน จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศที่พึ่งพาการส่งออกไปยังจีนในสัดส่วนที่สูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์ เช่น ออสเตรเลียและประเทศในลาตินอเมริกา

อาร์เจนตินาเป็นประเทศที่พึ่งพาการส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์เป็นหลัก และเมื่อราคาสินค้าตกต่ำก็ทำให้การเกินดุลการค้าและรายได้ลดลง ที่สำคัญคือมีอัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 25 แต่รัฐบาลระบุว่าอัตราเงินเฟ้อมีเพียงร้อยละ 10 จึงทำให้ความเชื่อมั่นลดลงและรัฐบาลก็ไม่ได้แก้ปัญหาเงินเฟ้ออย่างจริงจัง ทำให้ค่าเงินอ่อนตัวลงอย่างรวดเร็ว อีกทั้งธนาคารกลางแก้ปัญหาการอ่อนค่าของเงินโดยการขายทุนสำรองระหว่างประเทศ ทำให้ทุนสำรองระหว่างประเทศเหลืออยู่เพียง 30,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ต่างๆ ในการป้องกันปัญหาเงินทุนไหลออกแต่นโยบายต่างๆ ก็ไม่มีผล ค่าเงินจึงทรุดตัวลงอย่างรุนแรงต่อเนื่องในช่วงต้นปีที่ผ่านมา ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาอาร์เจนตินาเคยประสบปัญหาทางเศรษฐกิจจนต้องประกาศพักชำระหนี้ต่างประเทศมาแล้วในปี 2544

ตุรกีเป็นประเทศประตูกจากเอเชียสู่ยุโรป ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาตุรกีเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงมาก มีการลงทุนจากต่างประเทศจำนวนมากโดยเฉพาะเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของประเทศในทวีปยุโรป แต่ปัจจุบันตุรกีมี

การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสูงถึงร้อยละ 7.5 ของจีดีพี และคาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการลดทอนมาตรการ QE ไม่น้อย เพราะร้อยละ 80 ของตัวเลขขาดดุลบัญชีเดินสะพัดอยู่ในรูปกระแสเงินทุนระยะสั้น ไม่ใช่เงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ขณะที่ภาคธุรกิจในธุรกิจกู้เงินระยะสั้นจากต่างชาติจำนวนมาก และทุนสำรองระหว่างประเทศมีไม่มากนัก ซึ่งมีอยู่เท่ากับหนี้ต่างประเทศระยะสั้น ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 7 อัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และการเมืองมีความขัดแย้งระหว่างพรรคร่วมรัฐบาล การคอร์รัปชันและความไม่โปร่งใสสูง ส่งผลให้ค่าเงินของตุรกีอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่อง

แอฟริกาใต้ เป็นประเทศที่มีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสูงถึงร้อยละ 6 ของจีดีพี และเป็นอีกประเทศที่มีทุนสำรองระหว่างประเทศไม่มากนัก ประมาณ 1.8 เท่าของหนี้ต่างประเทศระยะสั้น การว่างงานสูงถึงร้อยละ 25 รวมทั้งแอฟริกาใต้เป็นผู้ส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์ คือ ทองคำขาว รายใหญ่ที่สุดของโลก แต่ในปีที่ผ่านมาราคาทองคำมีความผันผวนและปรับตัวลดลง ทำให้มีปัญหาปิดเหมืองทองคำ และรายได้ของประเทศลดลง ซึ่งแอฟริกาใต้ก็ประสบปัญหาเงินอ่อนค่าลงเช่นกัน

ผมยกตัวอย่างไว้ 4 ประเทศก่อนครับ แต่จริงๆ แล้วยังมีประเทศอย่างเช่น อินเดีย อินโดนีเซีย บราซิล และอีกหลายประเทศตลาดเกิดใหม่ที่มีปัญหาค้ำๆ กัน โดยเฉพาะประเทศในทวีปแอฟริกาและเอเชียกลาง ซึ่งหากท่านจะทำการค้าขายกับประเทศที่มีปัญหาดังกล่าว ก็ควรพิจารณาปัจจัยทางเศรษฐกิจเหล่านี้ในการเสนอเงื่อนไขการชำระเงินหรือการให้เครดิตทางการค้าไว้ด้วยนะครับ แล้วพบกันใหม่ครับ